

**PETR
EISNER**

**Rok
ohně**

knihovnice.cz

Petr Eisner

Rok ohně

Rok ohně

Copyright © Petr Eisner, 2013

Copyright of Czech edition © Radek Červený – Knihovnice.cz, 2014

All rights reserved. (Všechna práva vyhrazena.)

ISBN 978-80-87362-12-9 (ePub)

ISBN 978-80-87362-13-6 (PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-87362-14-3 (mobi)

ISBN 978-80-87362-15-0 (PDF)

Březen

Třeští mi hlava. Do nosu se zaráývá mrazivý vlhký vzduch. Klepu se. Musím si dřepnout a dýchat. Tak to říkali. Dýchat!

Bolí mě plíce.

Cítím vůni hlíny. Pode mnou je nasetý ozim. Stáhnou si pleťovou rukavici a přejeđu po hebkých lístcích rašícího obilí. Je na něm jinovatka.

Pole je pokryté tenkou krustičkou zmrzlé hlíny. Dílo mrazíku poslední únorové noci. Snad.

Zima už letos skončila, to vím, ale jaro se ještě nějakou chvíli neukáže.

Sedím na zemi dlouho, než bolest hlavy i plic odezní. Když se podívám na hodinky, je skoro půl sedmé. Musím jít.

Hodinky mě studí do zápěstí. I prsty na nohou promrzají.

Když se narovná, mám strach, že upadnu. Vrávorám v černém poli a moje boty na mírném podpatku drtí lístečky ozimu.

Tašku na řemenu si přehodím dozadu a konečně udělám první krok. Domov nechávám za sebou.

Mám co dělat, abych stihla vlak. Je to ještě dobrý kilometr po poli.

Umrzlá krusta se chvílemi prolamuje a podpatky se zapichují do bláta pod ní. Pole je čím dál vlhčí a brzy mám nohy jako kopyta. Odkopávám bláto dolů, když někde v dálce zahouká vlak.

Dávám se do běhu. Nad polem se vznáší lehký mlžný opar. Začíná propouštět neznatelné světlo zatím sotva postřehnutelného úsvitu.

Přede mnou se z šera noří silueta železničního náspu. Drápu se nahoru po žlutošedé slehlé trávě.

Konečně jsem nahoře. Otírám si zablácené boty o pražce a hned vyřáším. Doprava. Je sedm hodin a dvě minuty. Vlak jede za osm minut.

Zastávka leží jen tak na trati v polích mezi vesnicemi a je neosvětlená.

Po pár minutách škobrtání po pražcích rozeznám u kolejí čtyři siluety a zpomalím. Jsem na místě.

Slyším další zahoukání vlaku, tentokrát už o dost blíž. Stihla jsem to.

Oddychuju a pomalu jdu k lidem. Ze siluet se vylupují konkrétní postavy. Tři muži, nahrbení a zachumlání v krátkých zimních se zvednutými límci, s čepicemi naraženými do čela. Všichni tři kouří a mlčí. Čtvrtá je silnější žena s velkou kabelou a proutěným košíkem. Stojí opodál sama.

Opatrně si je prohlížím. Nikoho z nich ale nepoznávám.

„Dobrý den,“ říkám udýchaně a potichu, když je mímím.

„Dobrý...,“ odpoví mi jeden z mužů a ostatní pokynou hlavou.

Žena, která zůstala stát opodál, si mě v šeru prohlíží. Mžourá a přemýšlí, kdo jsem. Nejdou k ní. Nepotřebuju se zapovídat. Tady je to nebezpečné.

Hlava mi pořád vibruje. Chladný ranní vzduch mi sice pomáhá, ale ne dost.

Zprava se ozývá sykot a lomoz vlaku a dvojité krátké zahoukání. Několik sekund nato protne vzduch žlutavé čelní světlo lokomotivy a osvítí oprýskanou zastávkovou tabuli s nápisem Bergfrieden.

Pískavý zvuk brzd mě přinutí, abych si přitiskla ruce na uši. Hlava mi málem praská a z očí mi vyhrknou slzy. Snad i trochu křičím, ale vlak je příliš hlučný, než abych to slyšela já sama, natož někdo další.

Lokomotiva má za sebou tři vagóny. Žena nastupuje do prvního, muži do druhého a já do posledního, třetího.

Zavírám za sebou zábradlí a vstupuju do vagónu. Naštěstí je poloprázdný. Pár lidí vzhledne, ale já jim nevěnuju pozornost. Na nikoho se nedívám. Sedám si na první volnou dřevěnou lavici.

Ve vlaku je tepleji než venku, ale přesto zima. Vlak se rozjíždí a já cítím úlevu. Jsem v něm.

Začíná se rozednívat a já si prohlížím zablácené nohy.

„Dobrý den, slečno, všechno v pořádku?“ vytrhne mě průvodčí z fascinace blátem.

„Ne tak docela,“ snažím se o úsměv a ukážu prstem na zničené boty.

„Přespolní běh, co?“ pronese průvodčí suše a já přikývnu.

„Takže, kam?“ rozkročí se, aby udržel v drkotajícím vlaku rovnováhu a přitáhne si koženou kabelu.

„Mnichov,“ odpovídám a trochu se mi sevře hrdlo.

Rychle lovím v tašce peníze, zatímco průvodčí mi procvakne malou kartonovou jízdenku, jednu z mnoha, kterou pro dnešní den orazítkoval datem.

Podávám mu peníze roztřesenou rukou.

„Zima, co?“ napřáhne se s jízdenkou.

Jsem vděčná, že můžu svůj třes svádět na chlad. Beru si jízdenku a přikývnu. Odchází.

Ranní světlo proniká mlžným oparem a já, vklíněná do tvrdé dřevěné lavice otáčím jízdenku oraženou datem 1. března 1932.

Povedlo se to. Mám rok.

Vagón plnící se dělníky, kteří pak hromadně vystoupili u tovarůren na předměstí, mě přiváží do pošmourného ranního Lipska.

Bleskově přestupuji na další vlak do Norimberku, kde je našťestí o něco tepleji.

„Měla jste jet expresem, slečno,“ zvedá průvodčí obočí, „tohle je zastávkový vlak a v Norimberku budeme až zítra ráno.“

„To mi nevadí,“ беру si jízdenku zpátky, „nespěchám a vlakem jezdím ráda.“

Pravdou je, že nepotřebuju, aby si mě někdo všiml. A samotná dívka jako já by ve drahém vlaku mohla vzbudit pozornost.

Jen co průvodčí odejde, usínám. Kodrcání vlaku mě občas spolu s hlasy cestujících vytrhne z hlubokého spánku a až nad ránem mě budí ruka průvodčího, který mi hlásí blížící se Norimberk a poslední přestup na vlak do Mnichova.

Mnu si odkrvený a otláčený zadek.

Během dvaceti minut pak sedím ve třetím, posledním vlaku.

Už nespím. Pozoruju rodící se ráno. Konečně mohu vše vidět za světla.

Přestože je všude hodně šedi a zatažená obloha jen přiostrňuje depresivní ráz času i místa, jsem při příjezdu do Mnichova téměř v šoku, jak moc je to město barevné. Brzy si uvědomuju, že jsem ho vždy viděla jen na černobílých fotografiích, ale teď jsem tady a Mnichov je živý, pulsující.

Vlak projíždí městem a já se nemůžu dočkat, až vystoupím. Jsem vzrušená! Na okamžik zapomínám, proč jsem tady. Jako bych snad vyjela na výlet.

Bolest hlavy, která se ve vlaku téměř vytratila, se prudce vrací, jakoby mi chtěla připomenout mé neodkladné povinnosti. Snad to brzy přejde.

Vím, že se to bude vracet, jako migréna. Varovali mě.

Vysvětluju si tu bolest jako pojitko s mým účelem.

„Nejsem nemocná! Není to nemoc!“ opakuju si v duchu.

Vystupuju na hlavním nádraží.

Průvodčí se snaží doběhnout, aby mi pomohl se zdviháním zábradlí vagónu při výstupu. Nestihl to. Zvedám zábradlí sama.

„Vidíte, slečno, jak jste šikovná!“ podává mi alespoň ruku, aby mi pomohl ze schůdků.

Usměju se na něj a poděkuju. Věnuje se další ženě, která vystupuje hned za mnou, a já stojím na peróně. Z bot se mi odlupuje zaschlé bláto, připomínka z pole u „rodného“ Grochewitzu.

Prudce zadupu, abych to místo definitivně nechala za sebou. Jsem v Mnichově!

Dva poblíž stojící muži se otočí, přilákáni mým dupotem. Omluvně skopávám pár hrudek bláta do kolejiště a muži se otáčejí zpátky.

Vyrážím po peróně do nádražní haly.

Rozhlížím se a očima hltám kolemjdoucí. Jejich oblečení, vůni, výrazy tváře. Břicho mi stahuje narůstající úzkost ze vzrušení.

Mám nutkavou potřebu zkontrolovat svůj vzhled, ujistit se, že vypadám dobře a že sem zapadám. Na to tady ale není čas. Pokračuju halou, kde postávají hloučky lidí čekajících na vlaky.

Skoro se srazím s kamelotem, který je obchází s čerstvým vydáním novin. Levou ruku má obtěžkanou papírovou vlnou.

„Vezmu si!“ zastavím se před ním.

„A které?“ ukazuje mi kamelot na štosy dvou různých titulů.

„Oboje,“ hodím rameny.

Hbitě si pravačkou bere peníze a vrací mi drobné. S Fürstentfeldbrucker Zeitung a Die Staatsidee v podpaží pokračuju dál.

Mířím do nádražní kavárny. Mám žízeň a vůně kávy na mě působí jako magnet.

Kavárna je poloprázdná. Je tu čisto a teplo. Konečně trocha klidu a uvolnění.

Objednávám si kávu a něco malého k snídani, abych to po pár minutách na záchodě všechno vyzvracela.

Bylo to příliš brzo. Opět se ozývá hlava.

Cákám si na obličej studenou vodu a prohlížím se v zrcadle. Jsem pobledlá a zmačkaná, ale jsem tady. Sama sobě v zrcadle přikyvuju.

Objednám si ještě jednou kávu a sodovku.

„Je všechno v pořádku, slečno?“ ptá se mě všímavý číšník a prohlíží si mé umáčené vlasy.

„Jistě, ano, brzy bude, děkuji!“ odpovídám mu.

Rozevírám noviny.

Jsou mi tak povědomé, jako bych je už četla!

Hlavou mi znova projíždí vlna bolesti.

Zatínám zuby, abych ji zvládla, a přimhouřenýma očima přejíždím novinové titulky, abych zkontrolovala, jestli je vše v pořádku.

Sedí to! Všechno se děje podle mého plánu.

Zaplaví mě pocit jistoty a připravenosti.

„Ne, nejsem nemocná!“ ťuknu se zařatou pěstí do čela.

Nalistuju inzertní oddíl a hledám v nabídkách ubytování.

Konečně v drobném textu nacházím ten správný inzerát.

Když vyjdu na ulici, mrholí.

Rychle se vydám k jednomu z taxíků lemuujících ulici před nádražím. Nasedám do auta na polstrované, ale přesto poměrně tvrdé sedadlo a čtu z novin adresu.

Taxikář nemá potřebu si povídat. Je spíš mrzutý. Vlastně stejně jako já. Přes všechno vzrušení i nádražní kávu mě začíná zmáhat únava.

Zavírám oči a snažím se odpočívat.

Asi po deseti minutách zastavuje automobil na Augsburgerstrasse, před domem s nepříliš vábnou omítkou.

Dole je jediný byt. Na dveřích zjevně velmi stará a neměnná kovová cedulka se zašlým nápisem Milman.

Budoucí bytná je snad nějakým vzorem pro osoby svého typu. Sotva zazvoním, už se za dveřmi ozývají poznámky.

„Kdo zase musí otravovat tak brzy ráno?! Svět se asi zboří!“ slyším zpoza dveří.

„Zboří, v podstatě se zboří...“ běží mi bolavou hlavou a musím se aspoň v duchu usmát.

„Tak co se děje?!“ otevírá žena prudce dveře a mě ovane pach zatuchliny smíchaný s pozůstatkem ranního přípitku nějakou kořalkou.

„Dobrý den,“ pozdravím skromně, „paní Milmanová?“

„Ano,“ přitáhne si žena límec domácího kabátku.

Stojí přede mnou a z koutku úst jí visí drobek nějakého pečiva. Je to žena kolem padesátky, která se bojí stáří. Pitoreskně přešňořená a vnitřně vyhasínající, unavená a bojující se světem, který už tvoří jen ona sama.

„Jsem Erna Leitnerová a přišla jsem na váš inzerát,“ strkám jí před nos zakroužkované noviny.

„Aha,“ zmírní trochu bytná, „no, jste tu dost časně, slečno“.

„Je skoro deset,“ dívám se na hodinky.

„No a? Je dopoledne!“ vysvětlí mi krátce.

Nechává mě stát na chodbě a chvíli něco štrachá u sebe v před-síni. Pak se objevuje se svazkem klíčů.

„Je to v prvním patře,“ pokyne hlavou ke schodům vedoucím nahoru do dvou pater domu.

„V bytě je chladno, netopím tam!“ varuje mě už na schodech, „je konec zimy, uhlí je skoro pryč, chápete.“

„Kdo bydlí naproti?“ ptám se, když vyjdeme do patra.

„Manželé Rosenfeldovi, obvykle slušní lidé, nebojte se,“ odpovídá mi a odemyká můj budoucí byt naproti.

„Obvykle?“ pozastavuju se nad jejím komentářem.

„Až budete jednou vdaná, taky to pochopíte,“ ušklíbne se bytná a otevírá mi dveře.

„A nahoře?“ ptám se ještě.

„Tam jsou studenti, zatím. Bylo jich tam i čtrnáct, ale dneska má na školu už jen málokdo. Pomalu odcházejí. Zůstalo jich tam jen šest. Tahle naše slavná země asi jednou umře na blbost!“ zanačává bytná.

Vstupujeme do malého bytu. Jsou tu dvě vymrzlé místnosti se strohým, ale poměrně vkusným vybavením.

První pokoj je úzký s jedním oknem. Kuchyň, koupelna i před-síň v jednom. Druhý je o něco širší, se dvěma okny. Dominuje mu dřevěná postel se secesními motivy a k ní patřící prádelník.

Bytná mi vysvětluje, že uhlí je ve sklepě a je ho už jen trochu. Opakuje to pořád dokola. Přestávám ji vnímat, dokud se mi nepostaví přímo před oči.

„Takže? Chcete to, slečno..., jakže se jmenujete?“ ptá se dychtivě.

„Leitnerová. Ano, myslím, že mi to bude vyhovovat,“ pokládám si kabelu na židli.

„Vy... nejste z Mnichova, vidíte?“ začíná bytná vyzvídat.

„Ne, ani ne. Totiž, jsem z Anhaltska, takže severně odsud,“ odpovídám jí schválně neurčitě.